

HAFTAYA BAKIŞ

Fed yetkililerinden “şahin” açıklamalar...

15-16 Mart'ta gerçekleştirilen Fed toplantısı sonrası Başkan Janet Yellen'in açıklamaları güvercin tonda değerlendirilirken, 2015 yılının son toplantısının ardından 2016 yılı içinde dört faiz artırımını bekleyen piyasalar Mart'taki toplantı sonrasında beklentisini ikiye düşürmüştü ve bu gelişme küresel risk algısını desteklemişti. Geçtiğimiz haftaya da küresel piyasalar bu gelişmelerle olumlu başlarken, izleyen günlerde piyasaların seyrinde Fed yetkililerinin açıklamaları etkili oldu. Hafta başında Atlanta Fed Başkanı Lockhart güçlü ABD ekonomisi için Nisan ayında bir faiz artırımını daha yapmanın gerekli olduğunu açıklarken, işgücü piyasasına ve istikrarlı konut piyasasına işaret ederek faiz artırımını için yeterli olumlu verinin var olduğunu ifade etti. Dallas Fed Başkanı Kaplan, para politikasında olabildiğince normalleşmeye gidilmesi gerektiğini; fakat yavaş ve sabırlı olmak gerektiğini belirtirken, St. Louis Fed Başkanı Bullard ise bir sonraki faiz artırımının çok uzak olmadığını ifade etti. Fed yetkililerinin bu değerlendirmeleri piyasalardaki risk iştahının azalmasında etkili oldu. Bu gelişmeler üzerine doların diğer para birimleri karşısındaki değerini gösteren DXY endeksi son 4 haftadır ilk kez yükselerek haftalık bazda %1,1 artış kaydetti. Ham petrol fiyatlarının gerilemesi ve dayanıklı tüketim malları siparişindeki %2,8'lik düşüş de S&P 500 endeksinin haftalık bazda gerilemesinde etkili oldu.

ABD'de son çeyrek büyümesi %1,4'e revize edildi.

Geçtiğimiz haftanın son işlem gününde ABD'de 2015 yılının son çeyrek büyümesi tüketici harcamalarının desteğiyle %1'den %1,4'e revize edildi. 2015 yılı genelindeki reel büyüme ise %2,4 düzeyinde değişmeden kaldı. Öte yandan, geçtiğimiz yılın son çeyreğinde ABD'de şirket kârlılıklarının 2008 krizinden bu yana ikinci en büyük gerilemesini kaydetmesi istihdam ve yatırımlar için endişe yaratırken, düşüşün petrol üretimi ve kömür madenciliği sektörlerinde yoğunlaştığı görülüyor. Bu hafta açıklanacak Mart ayı tarım dışı istihdam verisi Fed'in faiz politikası ve dolardaki değer kazancının seyri açısından yakından takip edilecek.

Çin'de imalat sanayiinin kârlılığı yükselirken, reel sektörün yüksek borç stoku endişe yaratıyor.

Çin'de hafta sonu açıklanan imalat sanayi kârlılık oranları Ocak ve Şubat'ta %4,8 ile Temmuz 2014'ten bu yana en yüksek yıllık artışını gösterdi. Bu artışın önemli ölçüde konut inşaatlarında son dönemde gözlenen canlanmadan kaynaklandığı düşünülüyor. Öte yandan, Çin Merkez Bankası Başkanı Zhou Xiaochuan yaptığı açıklamada reel sektörün borç stokunun çok yüksek olduğunu ve bu tutarın GSYH'ye oranının (%160) devasa olmaya başladığını dile getirirken, bu durumun ekonomi için risk oluşturduğunu ifade etti. Geçtiğimiz haftalarda Çin'de Bankacılık Düzenleme Kurumu reel sektörün bankalardaki batık kredilerine dikkat çekerek, bankaların 200 milyar dolara ulaşan batık kredilerini borç-hisse senedi takası enstrümanını kullanarak bilançolarından silebileceklerini ifade etmişti.

Brüksel saldırıları sonrası...

Geçtiğimiz hafta başında Brüksel'de gerçekleştirilen terör saldırısı sonrasında Avrupa'da özellikle bankacılık hisselerinde sert düşüşler gözlemlendi. Euro Stoxx 600 endeksi haftalık %2 gerilerken, Almanya'da DAX endeksi %1 düştü. Öte yandan, geçtiğimiz haftaya son 7 ayın en düşük seviyesinde başlayan VIX endeksi hafta içinde piyasada oluşan belirsizlik sonrası bir puana yakın artış gösterdi.

HAFTALIK VERİLER

	18.Mar	25.Mar	Değişim		18.Mar	25.Mar	Değişim
BIST-100 Endeksi	82.943	81.356	-% 1,9 ▼	EUR/USD	1,1267	1,1160	-% 0,9 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%10,17	%10,13	-4 bp ▼	USD/TL	2,8666	2,8746	% 0,3 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,87	%1,89	2 bp ▲	EUR/TL	3,2296	3,2096	-% 0,6 ▼
EMBI+ (baz puan)	388	398	10 bp ▲	Altın (USD/ons)	1.255	1.216	-% 3,1 ▼
EMBI+ Türkiye (baz puan)	287	294	7 bp ▲	Petrol (USD/varil)	39,0	38,4	-% 1,6 ▼

bp: baz puan

Altın ve ham petrol başta olmak üzere emtia fiyatları geriledi.

Ham petrol fiyatları bir önceki haftaki yükselişini geçtiğimiz haftanın ilk gününde de sürdürürken, hafta ortasında ABD’de açıklanan ham petrol stoklarının artış kaydetmesi fiyatların günlük bazda %5,1 düşmesine neden oldu. Petrol piyasalarında 17 Nisan’da gerçekleştirilecek OPEC toplantısı öncesinde üye ülkelerin açıklamaları yakından takip ediliyor. İran’ın geçtiğimiz haftalarda günlük 4 milyon varile ulaşmadan üretimi kısımayacağını açıklamasına rağmen diğer üye ülkelerin bir çoğunun petrol fiyatlarında olası artış için üretimin sabit tutulması yönünde uzlaşması bekleniyor.

Altın fiyatları Fed yetkililerinin faiz artırımını destekleyici yöndeki açıklamaları ve yatırımcıların dolara yönelmesiyle Kasım ayından bu yana haftalık bazda en kötü performansını göstererek %3,1 geriledi. Öte yandan, Fed’in faiz politikasıyla ilgili belirsizlikler bakır ve demir cevheri fiyatlarında düşümlere sebep olurken, bu gelişme emtia ihracatçısı ülkelerin borsalarında baskı yarattı.

TCMB faiz koridorunun üst bandını 25 baz puan aşağı çekti.

TCMB geçtiğimiz hafta Para Politikası Toplantısı’nda politika faizi ve faiz koridoru alt bandında değişikliğe gitmezken faiz koridorunun üst bandını %10,75’ten %10,50’ye çekti. TCMB ayrıca, geç likidite penceresi kapsamında uygulanan gecelik borç verme faiz oranını %12,25’ten %12’ye indirdi. Toplantı sonrasında TCMB tarafından yapılan açıklamada son dönemde küresel oynaklıklarda bir miktar gerileme görüldüğüne dikkat çekilirken, geçtiğimiz Ağustos ayında yayımlanan yol haritası çerçevesinde, geniş faiz koridoruna ihtiyacın azaldığı ve sadeleşme anlamında ölçülü bir adım atmak istendiği vurgulandı. Jeopolitik risklerdeki artışa rağmen Avrupa’ya ihracatın olumlu seyrettiği ve petrol fiyatlarındaki düşüşün cari dengeyi desteklemeye devam ettiği belirtilen açıklamada, çekirdek enflasyondaki sınırlı iyileşme sebebiyle para politikasındaki sıkı duruşun devam edeceği ifade edildi. Toplantı sonrasında, piyasalarda öncelikli olarak takip edilen ortalama fonlama maliyeti %8,9 civarında seyrediyor. TCMB kararının finans sektörü öncülüğünde piyasalara olumlu yansıtacağı beklentisiyle Perşembe günü Borsa İstanbul %1,2 artışla 81.358’e ulaşırken, toplantı öncesinde 2,89’a yükselen USD/TL günü 2,8785 seviyesinde kapattı. Önümüzdeki dönemde, 19 Nisan’da görev süresi dolacak olan Başçı’nın yerine kimin geçeceği konusu yurt içi gündemin önemli maddelerinden biri olmaya devam edecek.

TCMB Beklenti Anketi’ne göre piyasalarda iyimserlik artıyor.

TCMB tarafından yayımlanan Beklenti Anketi sonuçlarına göre yurt içi piyasalarda iyimserlik arttı. 2016 yıl sonu TÜFE beklentisi bir önceki anket dönemine göre %8,48’den %8,29’a inerken, ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti beklentisi de %9,04’ten %8,96’a geriledi. Öte yandan, yıl sonu USD/TL kur beklentisi 3,15’ten 3,11’ye düşerken, piyasanın 2016 ve 2017 yılları için GSYH büyüme beklentisi sırasıyla %3,6 ve %3,9 olarak kaydedildi. 2016 yıl sonu cari açık beklentisi ise 33,8 milyar dolardan 33,5 milyar dolara düştü. [\(TCMB Beklenti Anketi raporumuz\)](#)

2015 yılında işsizlik oranı 5 yılın ardından yeniden çift haneye ulaştı.

2015 yılında işsizlik oranı yıllık bazda 0,4 puan artış kaydederek %10,3 ile 2010’dan bu yana en yüksek yıllık değerini aldı. Erkek nüfusta işsizlik oranı %9,2, kadınlarda %12,6 olarak gerçekleşti. Toplam işsiz sayısı bir önceki yıla göre 204 bin kişi artarken, istihdam edilen kişi sayısı 688 bin kişi artarak 26 milyon 621 bin kişi oldu. Toplam istihdamda sektör payları incelendiğinde, yıllık bazda tarım ve sanayi istihdamından hizmetler sektörüne kayış dikkat çekiyor. 2015’te tarımın istihdam içindeki payı 0,5 puan gerileyerek %20,6, sanayinin payı %0,7 düşümlü %27,2 ve hizmet sektörünün payı %1,2 artışla %52,2 seviyesinde gerçekleşti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Mart ayında imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı yıllık bazda 1,9 puan arttı.

İmalat sanayi kapasite kullanım oranı Mart ayında yıllık 1,9 puanlık artışla %74,3'e yükseldi. KKO'da sektörel bazda yıllık en yüksek artış tütün ürünleri imalatı ve bilgisayar, elektronik ve optik ürünlerin imalatında görülürken, en fazla gerileme ise elektrikli teçhizat imalatında gözlemlendi.

Doğalgazda tüketim ve ithalat rekoru...

Türkiye doğalgaz tüketimi Ocak 2016'da bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,7 artışla 5,8 milyar m³ olarak tarihi yüksek seviyede gerçekleşti. Konutta doğalgaz tüketimi yıllık %17,6 artarken, konutun toplam tüketimdeki payı %42 oldu. En fazla doğalgaz ithalatı gerçekleştirilen ülke Rusya olurken, ülkenin ithalattaki payı geçen yıla göre %53,8'den %51,6'ya geriledi. LNG ithalatı yıllık bazda %26 artışla 1,2 milyar m³ olurken, LNG'nin toplam ithalattaki payı %21,5 olarak gerçekleşti. Öte yandan, Ocak 2016'da Türkiye ABD'den ilk kez doğalgaz ithalatı gerçekleştirdi. Kaya gazından doğalgaz üretimi gerçekleştiren ve 2016 yıl başı itibarıyla spot piyasa üzerinden doğalgaz ihracatına başlayan ABD'den Ocak ayında LNG formatında gerçekleştirilen ithalat 83 milyon m³ oldu.

Konut satışları Şubat'ta yıllık bazda %7 arttı.

Şubat ayında konut satışları bir önceki yıla göre %7 artarak 101.703 adet olarak gerçekleşti. İkinci el satışları geçen yılki düzeyine yakın seviyelerde kalırken, yeni konut satışları %16,6 artışla 40.662 adet oldu. İpotekli konut satışları yıllık bazda %17,5 gerileyerek 30.455 adede düştü. İl bazında en fazla konut sırasıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'de satılırken, en düşük satışlar Ardahan, Şırnak ve Hakkari'de gerçekleşti. Öte yandan, yabancılara yapılan konut satışları %15,8 artışla 1.585 adede yükseldi.

Perakende ve hizmet sektörlerinde güven artarken, inşaatta geriledi.

TÜİK'in açıkladığı sektörel güven endeksi hizmet sektöründe bir önceki aya göre %4,8 artışla 93,5, perakende sektöründe %4,1 yükselişle 110,5 seviyesinde gerçekleşirken, inşaat sektöründe %1,7 gerileyerek 81,4 değerine indi. Hizmet sektöründeki güven artışı, sektöre olan talepteki canlanma ve iş durumunun iyileşeceği beklentisiyle gerçekleşirken, perakende sektöründe satış-ış hacminin yükselmesi ön plana çıktı. İnşaat sektöründeki düşüş ise siparişlerin normalin üzerinde olduğunu değerlendiren yönetici sayısının azalmasıyla ve toplam çalışan sayısındaki artış beklentisinin gerilemesiyle gerçekleşti.

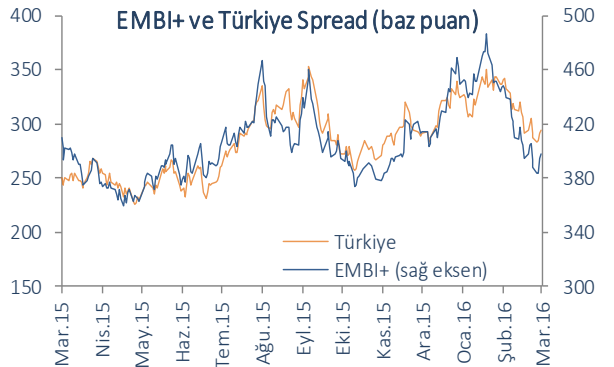
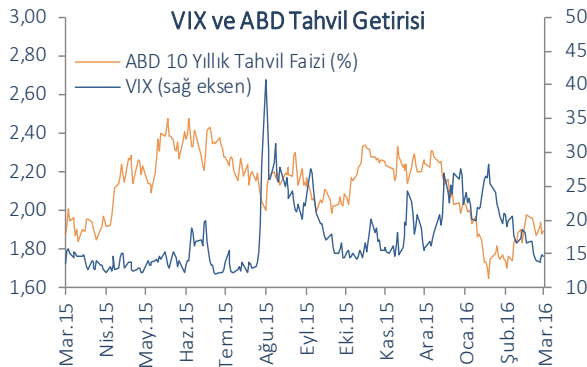
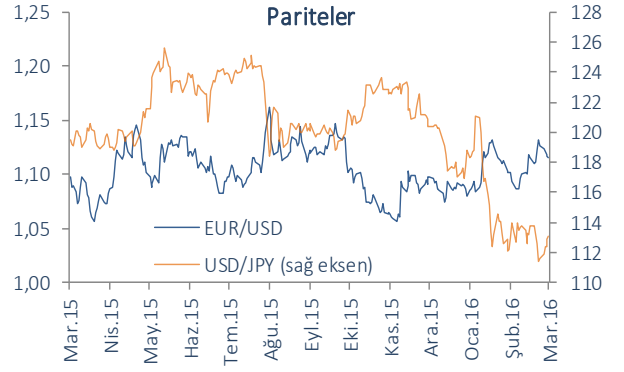
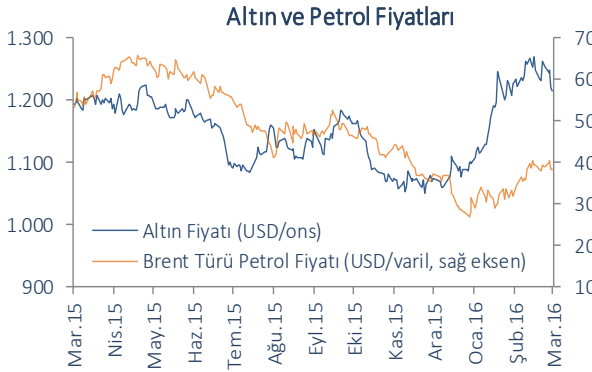
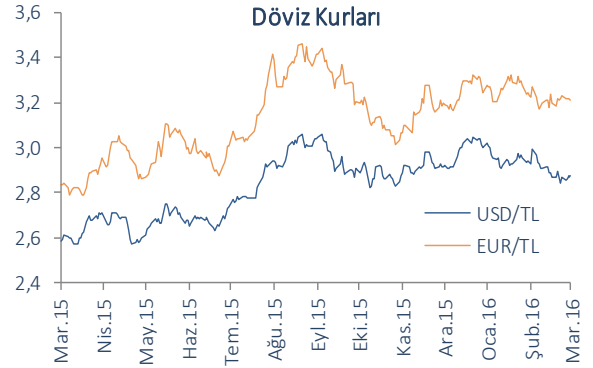
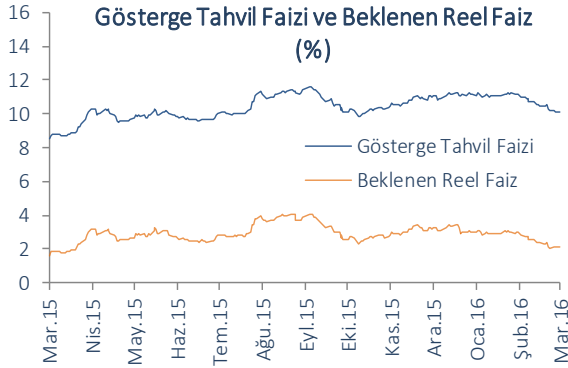
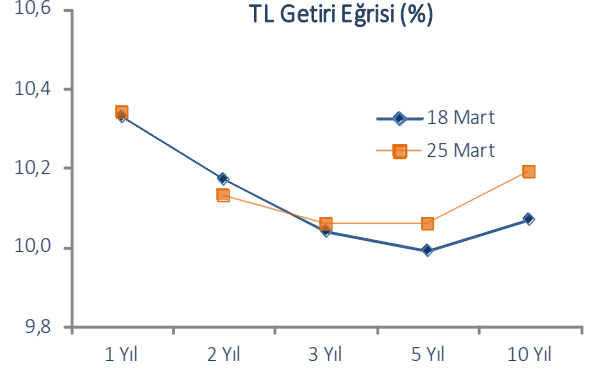
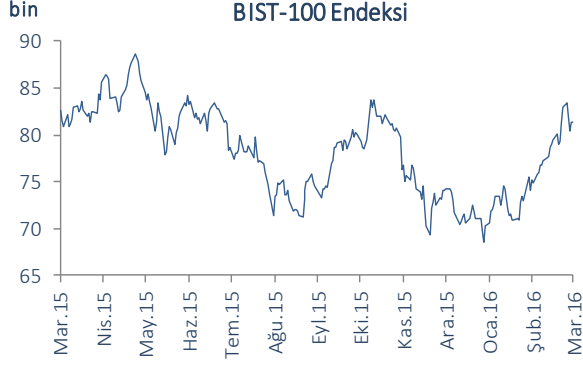
Trafik sigortası gündemde yer almaya devam ediyor.

Türkiye Sigortalar Birliği'nin yayınladığı verilere göre trafik sigortasında teknik zarar 2015 yılında geçen yıla göre 3 kat artarak 2,3 milyar TL olarak gerçekleşti. Kaskoda ise teknik kâr yıllık bazda %41 gerileyerek 440 milyon TL oldu. 2015 yılı içinde toplam prim üretimi %19 artışla 31 milyar TL olarak gerçekleşirken, trafik sigortasının prim üretimi yıllık %37 artarak 6,9 milyar TL oldu. Öte yandan, trafik sigortası primlerinde son bir yılda gözlenen sert artışlar nedeniyle hükümet konuyu Torba Yasa'ya dahil ederken, fiyatlardaki artışı sınırlamak için sabit fiyat uygulamasına geçilmesi planlanıyor.

2015'te kruvaziyer yolcu sayısı artış gösterdi.

2015 yılında Türkiye'ye kruvaziyerle gelen yolcu sayısı bir önceki yıla göre %9,6 artışla 254 bine yükseldi. En fazla gemi Kuşadası'na yanaşırken, en fazla yolcu ise İstanbul ve Antalya'ya indi. Turizmde sıkıntılı günler yaşayan Türkiye'de 2016 yılında özellikle Karadeniz bölgesine gelen kruvaziyer sayısında artış hedeflenirken, turizm yetkilileri sektörün desteklenmesi adına gemilerin boğazdan geçiş ücretlerinde indirim yapılmasını talep ediyor. Öte yandan, 2015 yılında 1,7 milyon kişi olan İranlı turist sayısının 2016 yılında çift haneli artması bekleniyor. Ayrıca, Avrupa ve Rus turistlere alternatif olacağı düşünülen Arap turistlerin bu ülke vatandaşlarına göre daha çok harcama ve konaklama yapması sektörün bu yıl Ortadoğulu turistlere öncelik vereceğini gösteriyor.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
28 Mart	ABD Kişisel Tüketim Harcamaları Verisi	Şubat	
	ABD Kişisel Gelir Verisi	Şubat	
29 Mart	ABD Tüketici Güven Endeksi	Mart	
30 Mart	ABD ADP İstihdam Verisi	Mart	
	Hazine İç Borç Ödemesi (1.167 milyon TL)		
31 Mart	TÜİK GSYH Büyüme Verisi	2015 4. Çeyrek	
	TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri	Şubat	
	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti	Mart	
1 Nisan	Euro Alanı İmalat Sanayi PMI Verisi	Mart	
	Çin İmalat Sanayi Caixin PMI Verisi	Mart	
	Almanya İmalat Sanayi PMI Verisi	Mart	
	ABD Tarım Dışı İstihdam Verisi	Mart	
	ABD Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi	Mart	
	ABD İşsizlik Verisi	Mart	
	ABD İmalat Sanayi PMI Verisi	Mart	
	ABD ISM İmalat Sanayi Endeksi	Mart	

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman Yrd.
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.